

[intro:] Tervetuloa Lukulähteen äärelle. Tämä jakso on toteutettu osana -

Opetushallituksen rahoittamaa Lukulähde-hanketta. [:intro]

Aki: Moikka ja tervetuloa jälleen lukemisen lähteelle keskustelemaan lukemisesta, monenlaisista teksteistä ja kaikesta niihin liittyvästä.

Mä olen Aki ja mä toimin tän Nettilukion Lukulähde-podcastin hostina yhdessä Saanan kanssa

Edellisessä jaksossa me keskusteltiin kirjailija J.S. Meresmaan kanssa.

Hän antoi lukuvinkiksi Finlandia-ehdokkaanakin olleen Pia Krutsinin -

ja Jani Ikosen kuvakirjan "Kaupunki kukaties".

Tänään Lukulähteen vieraaksi on saapunut apulaisprofessori

Kati Vasalampi Jyväskylän yliopistosta.

Me kutsuttiin Kati sinut mukaan Lukulähteelle, kun bongattiin lokakuussa -

Jyväskylän yliopiston sivuilta tiedot tutkimuksesta, -

jossa on selvitetty mm. lukutaidon merkitystä peruskoulun jälkeiseen -

koulutusvalintaan. Tämä on tosi kiinnostava näkökulma, -

josta me ei itse asiassa Lukulähteellä olla vielä päästy puhumaan lainkaan.

Eli tervetuloa Kati ja tosi kiva, kun sä pääsit mukaan.

Kati: Kiitos kutsusta. Oli kyllä mukava tulla ja varsin jännittäväkin.

Mä en ole ihan tämmöinen tottunut podcast-vierailija, mutta tämä oli kiva.

Saana: Tervetuloa munikin puolesta. Saana tässä.

Palataan tuohon tutkimukseen hieman myöhemmin, mutta aloitetaan ihan sillä, -

että mitä sinä olet lukenut tänään tai tässä lähipäivinä, -

mikä on jäänyt jostain syystä mieleen?

Jotain yllättävää, jännittävää, ajatuksia herättävää?

Kati: Viime päivinä mä oon oikeastaan lukenut kyllä aika tavalla vaan tällaista -

työhön liittyvää. Mun pöydällä on useampi tutkimusartikkeli, -
jota mä oon lueskellut, mä oon kommentoinut niitä, -
mä oon niissä mukana joko kanssakirjoittajana tai ohjaajana.
Mutta vaikka tällainen lukeminen on tavallaan mun työssä hyvin arkistakin -
ja joka päivä olennainen osa sitä työtä, niin on se itse asiassa -
myös aika jännittävää. Musta on aina tosi mukava lähteä lukemaan -
valmisteilla olevaa tutkimusta ja artikkelia ja nähdä, -
mitä uusia tuloksia siellä on ehkä löydetty ja miten ne linkittyy -
aiemmin havaittuun.

Aki: Joo, toi on tavallaan, että sä pääset olemaan vähän niin kuin aitiopaikalla siinä, -
kun sä pääset jo siinä artikkelin työstövaiheessa tutustumaan niihin.

Sitten toisaalta voi olla merkittävässäkin roolissa siinä, -
millaseksi se lopullinen artikkeli muotoutuu, että miten tavallaan siinä -
työstön aikana sitten kehittyy se teksti ja millaseksi se sitten rakentuu.

Kati: Just näin. Toki näihin joka artikkeliin valitaan mukaan -
ikään kuin vähän eri alojen asiantuntijoita, niin siinä on -
semmoista yhdessä tekemistä, eri näkökulmien haastamista ja -
yhteisymmärryksen löytämistä, niin se on kyllä kieltämättä siinä se -
tosi kiinnostava ja jännittävä kohta.

Aki: Joo. No hei, jos ajatellaan tälleen ylipäätään, niin mitä lukeminen -
sulle merkitsee sekä tämä työlukeminen ja sitten mahdollisesti -
muu lukeminen, niin miksi sä luet tai et lue?

Kati: No kyllä lukeminen merkitsee mulle tosi paljon ja toki, -
kuten mainitsit, niin se on myös olennainen osa mun työtä.

Uuden tiedon etsiminen ja pyrkimys erilaisten ilmiöiden ymmärtämiseen -
on tässä työssä keskeistä ja se on myös minusta se kiinnostusta herättävä -
seikka, miksi mä paljon myös luen. Mutta on se myös elämäntapa, -
mä helposti innostun erilaisista asioista.

Kun mä innostun jostain, mä yleensä luen siitä kaiken mahdollisen.

Se voikin olla sitten ihan mitä tahansa, saattaa olla vaikka tällä hetkellä -
jouluruokien reseptejä ja sitten kun se aihe on ohi tai se ei ole -
enää ajankohtainen ja mä kyllästyn siihen, niin sit mä vaihdan -
johonkin muuhun. Kyllä se on myös tällainen tapa selvittää asioita -
ja nähdä ympäristöä ja ottaa selvää erilaista ilmiöistä.

Saana: Joo. Olisi tosi mielenkiintoista kuulla, -
että minkälaista se sinun nykyinen akateeminen työ oikein on käytännössä, -
jos sitä lähtee kuvaamaan. Millainen se on se tekstiarki siinä työssä -
ja sitten toisaalta, millaista polkua pitkin oot päätenyt nykyisiin tehtäviin?

Kati: Paljolti se tekstiarkki on sellaisia perinteisiä, pitkiä kirjoitettuja tekstejä, -
artikkeleita, raportteja, kirjoja ja useimmiten siis tietotekstiä, -
jota mä luen ja jota mä itse tuotan. Mutta kyllä näissäkin teksteissä -
se arki on tavallaan erilaista ja se tuo vaihtelua siihen, -
että jos ajattelee näitä englanninkielisiä tutkimusartikkeleita, -
niitä luodaan ja tehdään vertaisarvioituihin tiedelehtiin.

Niitä tosiaan tuotetaan yhdessä jonkun tutkimusryhmän kanssa -
ja silloin haetaan yhteen artikkeliin erilaisia näkökulmia -
ja pyritään siihen, että se tutkimus olisi luotettava, -
ottaen riittävästi huomioon tästä ilmiöstä eri asioita.

Tällaista tekstiä, kun tuotetaan ja lukee, oppii paljon itsekin koko ajan.

Ikinä ei ole valmis ja aina oppii ymmärtämään jotain uutta, -

kuulee kollegoilta hyviä näkökulmia.

Ja mä sen takia kyllä pidän siitä tosi paljon.

Ja siinä myös oppii huomaamaan sen, kuinka se oma tietämys on rajallista.

Ja vaikka ajattelet, että jostain aiheesta tietää varsin paljon, -

niin aina on joku näkökulma, mikä siitä jää huomiotta.

Ja usein me keskustellaan myös eri teoreettisista lähtökohdista -

ja välissä ollaan eri mieltäkin niistä.

Sellainen on varsin inspiroivaa.

Mutta sitten toinen, mitä mä pyrin työssäni tekemään, tuottamaan ja lukemaan, -

on myös nämä ihan suomenkieliset, yleistajuiset artikkelit.

Mä pidän sitäkin tosi tärkeänä, että tutkimustulokset tulisi näkyviin -

paremmin myös heille, jotka ei itse toimi tutkijoina.

Ja se on tärkeää myös sen vuoksi, että siinä tulee pohdittua -

ja joutuu pohtimaan, että miten mä sanoisin tämän mun omalla äidinkielellä.

Ja myös luomaan uusia käsitteitä.

On paljon tutkimusteemoja, joista ei ole niitä käsitteitä valmiiksi.

Tästä mä voisin oikeastaan sanoakin esimerkkinä nyt, -

että kolmentoista tutkijan kanssa on kokoonnuttu reilun vuoden ajan.

Nämä tutkijat on hyvin eri osa-alueilta -

on työelämäntutkijoita, liikunta- ja urheiluun liittyviä tutkijoita, -

kouluelämää tutkivia.

Ja me on pyritty ottamaan yksi teoreettinen lähtökohta, -

itsestäänmisteoria.

Sitä käytetään laajasti eri tieteenaloilla, -

erilaisissa tutkimuksissa, tutkimusympäristöissä.

Mutta sen käsitteet suomeksi vaihtelee aika tavalla, -

että on totuttu käyttämään erilaisia suomennoksia näistä käsitteistä.

Ja nyt me on tehty iso työ ja yritetty löytää yhteisymmärrys, -

että miten me puhutaan näistä suomeksi.

Se on ollut aika hankalaa, mutta myös tosi antoisaa.

Että tavallaan myös tätä uutta suomenkieltä -

tuotetaan tai ikään kuin löydetään, miten näistä puhutaan.

Saana: Joo, kiinnostavaa.

Kati: Joo, vielä ehkä sen mainitsisin, että viime vuonna me kirjoitin -

ensimmäisen kokonaisen suomenkielisen kirjan itse.

Ja sitten oli taas uuden edessä, että miten tällaisia..

Se on aivan eri kuin tutkimusartikkeli tai vaikkapa yleistajuinen artikkeli, -

niin siinä ikään kuin löytää uusia tapoja sanottaa asioita -

yleistauisesti, niin se oli mielenkiintoista.

Aki: Ja kyllähän semmoisen kirjan laajuisen tekstin kaaren ja rakenteen löytäminen -

on erilaista, kun akateemisilla artikkeleillakin on usein -

se tietty toistuva rakenne, vaikka ne paljon voi vaihdella, -

tai siellä voi olla tieteenaloittaittain vaihtelua.

Se on sellaisen uudenlaisen tekstityypin haltuunotto.

Jotenkin ylipäättään, kun kuuntelin tuossa, -

niin aika monella tasolla sen tekstin kaan on tekemisissä.

Siellä kulkee se tekstitaso ja sitten se tieteellinen taso, -
mitä käydään myös niissä keskusteluissa tai minkä itse käy sisäisesti -
tavallaan dialogina sen tekstin kanssa.

Kati: Hyvä.

Aki: Tosi kiinnostavaa.

Ja kun mainittiin, että meillä oli edellisessä jaksossa kirjailijavieras, -
niin hän sanoi, että yksi tapa tulla kirjailijaksi on se, -
että lukee paljon muiden kirjoittamia kirjoja.

Tunnistatko samaa ilmiötä akateemisessa tekstimaailmassa, -
että se, että lukee paljon akateemista tekstiä, -
lukee muiden artikkeleita, on siellä tekstimaailmassa sisällä, -
että se kehittää myös sitä omaa kirjoittajuutta?

Kati: Ehdottomasti.

Kyllä, juuri niin kuin sanoit, niin niissä on kuitenkin se oma -
loogisuus, tietyllä tavalla rakennettuja tekstejä.

Itse asiassa ne voivat olla aluksi aika haastaviakin lukea -
ja päästä siihen sisälle, mutta siihen tosiaankin oppii.

Ja oppii uusia tapoja myös, kun lukee muiden tutkimusartikkeleita.

Saana: Joo, ja tosta oli minusta jotenkin tärkeää kuulla, -
että toki operoidaan akateemisella kentällä ja siellä sisällä, -
mutta sitten työ, mitä siellä tehdään, on tärkeää myös -
saada näkyviin laajoille yleisöille, -
jolloin tarvitaan erilaisia tekstejä, näitä yleistajuisia, -
niin kuin sanoit, että olet niiden kirjoittamisen äärellä myös.

Kati: Kyllä, se on ehkä perinteisesti tutkimusmaailmassa -
ollut sellainen ehkä vähemmän arvostettu asia, -
mutta nykyisin se ehkä yhä useammin tulee esiin.

Kyllä se olisi todella sääli ja harmitus, -
jos meidän tutkimuskieli hiipuisi tai jotenkin köyhtyisi Suomessa.

Kyllä meidän pitää pystyä tuottamaan tutkimusta myös suomen kielellä -
ja tehdä siitä myös yleistajuista.

Todella siihen pääsee käsiksi myös ilman lukematta -
kansainvälisiä tiedeartikkeleita.

Saana: Joo. Kertoisitko sitten hieman tuosta tutkimuksesta, -
johon tuossa aiemmin viitattiin. Millaiset ilmiöt tai kysymykset -
oli tämän tutkimuksen taustalla? Lähdetään siitä liikenteeseen.

Kati: Joo. Tämä tutkimus on yksi osatutkimus, -
joka liittyy Suomen Akatemian rahoittamaan tutkimushankkeeseen, -
mikä meillä on käynnissä.

Tutkimushankkeessa isona kysymyksenä on selvittää syitä -
koulutuksen keskeyttämiseen ja toisaalta pyrkiä löytämään -
suojaavia tekijöitä, mitkä tekijät ovat yhteydessä -
toisen asteen tutkinnon saavuttamiseen.

Me tiedämme, että toisen asteen tutkinnon saavuttaminen -
on tosi merkityksellistä meidän nuorten koulupolkujen -
ja urapolkujen kannalta.

Ilman toisen asteen tutkinnon saamista se lisää riskiä -
niin sanotulle yhteiskunnalliselle syrjäytymiselle -

aika merkittävästi.

Tässä tutkimuksessa lähdettiin katsomaan ihan perusasioita, -
eli miten lukutaito, suoriutuminen, Pisa-lukutestissä tässä tapauksessa, -
äidinkielen motivaatio ja koulu-uuupumusoireet 9. luokan lopulla -
ennakoi koulutusvalintaa peruskoulun jälkeen.

Me keskityttiin tässä valintaan lukio versus ammattikoulu, -
koska ne ovat meillä tyypillisemmät, ja sitten ihan valmistuminen -
toiselta asteella.

Ehkä lähti tämä kiinnostus kyllä kieltämättä siitä, -
että me ajateltiin, että todella tärkeää olisi tietää enemmän tästä, -
että mikä yhteys Pisa-testeissä suoriutumisella on -
myöhempiin koulupolkuihin.

Pisa on kuitenkin saanut valtavasti kansainvälistä julkisuutta -
ja vaikuttanut jopa monen maan koulutusjärjestelmään, -
mutta meillä on yllättävän vähän tietoa sen merkityksestä -
myöhemmille koulupoluille.

Mutta sitten me ajateltiin, että ei voi oikeastaan tutkia pelkkää -
sitä testiä, että täytyy ottaa huomioon myös sen äidinkielen motivaatio -
ja ehkä myös tällaiset hyvinvoinnin tekijät, että ne ovat voineet vaikuttaa -
jos siinä testissä suoriutumiseen, mutta myös totta kai suoraan -
niihin koulutusvalintoihin.

Saana: Joo, no mitä haluaisit nyt tässä yhteydessä nostaa tästä tutkimuksesta -
ja sen päätuloksista?

Kati: Me havaittiin tässä tutkimuksessa, että lukutaito 9. luokan -

on lopulla ja myös käsitys itsestä äidinkielen oppijana -
ja koulu-uupumusoireet, ne kaikki ennakoivat vahvasti koulutusvalintaa -
silloin peruskoulun jälkeen.

Mitä vahvempi lukutaito ja parempi lukutaito ja vahvempi käsitys -
itsestä äidinkielen oppijana, sitä todennäköisin nuori siirtyy lukioon.
Mutta ne eivät kuitenkaan ennustaneet edistymistä omissa opinnoissa -
sen jälkeen. Ja minun mielestä tämä tulos oli oikeastaan todella hyvä.

Eli voidaan ajatella, että vaikka olisi nyt heikompi lukutaito -
peruskoulussa tai uupumusoireita, niin jos se oma paikka löytyy -
sitten toiselle asteelle, niin löytyy todennäköisesti myös motivaatiota -
ja kykyä niiden opintojen loppuun saattamiseen.

Peruskouluaineistolla ei onneksi pystytäkään ennakoimaan vielä kaikkea.

Aki: Tämä on kyllä tosi tärkeä viesti myös.

Ja vaikuttaa aika moneenkin asiaan ihan sieltä perusopetuksen -
opinto-ohjauksesta tai siitä, miten me vaikka puhutaan -
ihan tällaisella arkipuheenkin tasolla, että mihin hakeudutaan.

Ja minusta tuntuu, että meidän kielen käytössä on nuoriin liittyen -
paljonkin sellaista, että kun sinulla on sitä kielipäätä -
tai sinulla on sitä tai tätä tai tuota, niin sitten on semmoisia -
tiettyjä sisäistettyjä yhteiskunnallisia arvoja tai normeja, -
mille poluille ihmisten pitäisi päätyä.

Niin sitten tavallaan on myös huojentavaa kuulla se, -
että ne polut voi olla moninaiset. Ja nimenomaan just toi näkökulma, -
että kun löytyy se oma paikka siellä toisella asteella -

riippumatta siitä aiemmasta menestyksestä, -
niin sitten se kuitenkin ennustaa sitä parempaa pärjäämistä -
ja menestymistä sitten siellä toisen asteen opinnoista, -
ainakin kiinnittymistä ehkä sinne.

Kati: Kyllä. Ja varmaan korostaa myös sitä, -
että myös sinne toiselle asteelle tarvitaan niitä tukikeinoja, -
että just opiskelija pystyy kiinnittymään siihen opiskelijayhteisöön -
ja näkemään itsensä osana sitä.

Aki: Hyvä. No hei, osaatko sanoa -
esimerkiksi lasten ja nuorten lukutaidosta -
tai lukemiseen liittyvistä tavoista tällä hetkellä, -
niin mitä sinä haluaisit sieltä nostaa oman taustan pohjalta?

Kati: No varmaan ne lukemisen tavat -
on kyllä viime vuosina muuttuneet paljon.

Esimerkiksi oma lapseni kyllä kuuntelee paljon äänikirjoja, -
kuten minä itsekkin, ja saa sitä kautta haltuunsa upeita tarinoita, -
joita ei ehkä saisi luettua vielä itsenäisesti.

Uskon, että tämä on varmasti hyvä hänen sanavarastolleen.

Ja tietysti kun äänikirjojen valikoima on laaja, -
niin myös into säilyy ja hän kuuntelee mielellään niitä tarinoita.

Ja myös tietotekstejä.

Aattelin, kun hän oli tässä todella innoissaan katsottuaan -

Yle Areenasta Haju-uutiset, ja hän kertoi tutkimustuloksista minullekin, -
mitä Haju-uutisissa kerrottiin.

Ajattelen, että kyllä asia on ainakin jäänyt mieleen hänelle.

Mutta toisaalta olen sitä miettinyt, että jos lukeminen keskittyy -
pelkästään vaikkapa näihin äänikirjoihin tai sometekstien lukemiseen, -
niin kyllähän se lukemisen teknisen taidon harjoittelu jää aika vähäiseksi.

Jos tarvitaan kuitenkin lukusujuvuutta ja luetun ymmärtämistä -
monissa muissakin oppiaineissa, mitä on, -
niin ne ovat myös taitoja, joita täytyisi kehittää.

Ja niitä tarvitaan.

Kyllähän siinä mielessä esimerkiksi pidempien tekstien lukeminen -
on ensiarvoisen tärkeää kaikissa ikävaiheissa.

Tai pyrkimys siihen, että luetaan myös ihan kirjoitettuja tekstejä.

Saana: Mikä on sinun näkemys siitä, -
että hoitaako suomalainen peruskoulu hommansa tällä hetkellä?

Kati: Kyllä. Minulla on semmoinen käsitys, -
että siellä hyvin kannustetaan.

Ensinnäkin lukutaidon merkitys todellakin tiedetään ja ymmärretään.

Meidän opettajat ovat siihen hyvin valveutuneita.

Ja monenlaisia porkkanoita ja motivointikeinoja käytetään.

Ja olen nähnyt tämän omankin lapsen kohdalla, -
että sieltä on tullut kivoja semmoisia tehtäviä, joilla hän motivoituu.

Kyllä näkisin.

Mutta siltikin luulen, että kotiympäristöllä on iso merkitys.

Mekin yritämme omankin lapsen kanssa kotona sitä -
joka päivä vähän prepata ja luetaan yhdessä -

niiden opettajien antamien tehtävien pohjalta -
näen sen todella tärkeänä.

Aki: Joo. Se on myös lohdullista kuulla, -
kun tiedetään, että perhetaustalla on vaikutusta vaikka siihen, -
miten lukemiseen suhtautuu.

Jos se on pienestä pitäen ollut jotenkin arjessa mukana, -
niin ehkä siihen on helpompi lähteä mukaan.

Koulu voi olla tasoittamassa perheistä ja omasta taustasta johtuvia eroja -
ja sillä tavalla olla kannustamassa siinä eri lähtökohdista lukemaan lähteviä.

Kati: Voisin kuvitella, että opettajan antamat tehtävät -
myös ikään kuin monelle lapselle on semmoista, -
että ope käski, tämä nyt täytyy tehdä, -
niin lähtee sitä kautta myös ihan lukemaan.

Kyllä ne on tärkeitä.

Aki: Onko siellä tunnistettavissa jotain trendejä -
tai jotain muita isoja linjoja -
tämän lasten ja nuorten lukutaidon tai lukemiseen liittyvien tapojen osalta muuten?

Kati: Ehkä pidemmän ajan huoli on ollut -
tämän virheelliseen tai väärän tiedon leviämiseen helppous.

Tietoa liikkuu paljon, se saavuttaa lapset ja nuoret tehokkaasti -
ja algoritmit vielä valikoivat sitä tietoa, mitä se kuulija saavuttaa.

Kyllä lapsilla ja nuorilla täytyisi olla todella hyvät taidot -
arvioida sitä omaa kuulemaansa ja lukemaansa tekstiä kriittisesti.

Kyllähän lapset ja nuoretkin voi tietämättään tulla osaksi virheelliseen tiedon kuplaa.

Siihen liittyen olen ajatellut, että meillä on todella tärkeä hanke -

Jyväskylän yliopistossa käynnissä kun meillä on tällainen Critical-hanke, -

jossa pyritään löytämään keinoja lisätä lasten ja nuorten taitoja -

nimenomaan tässä kriittisessä lukemisessa.

Sen hankkeen tutkimustulosten mukaan kyllä esim. kutosluokkalaisilla lapsilla -

on varsin erilaiset taidot kriittisessä lukutaidossa.

Osa ei löytänyt oikeastaan mitään keinoja, miten arvioida tämän tiedon todennäköisyyttä, -

kun osa pystyy jo keksimään moniakin keinoja.

Kyllä varmaan nämä ovat myös taitoja, mitä täytyy koulussakin systemaattisesti opettaa.

Mutta myös tässä nostan taas sitä kotiympäristön merkityksen, -

että kyllähän on varmasti todella tärkeää vanhempana keskustella lasten kanssa -

eri ajankohtaisista aiheista ja miettiä yhdessä, -

että miksi joku teksti on ehkä kirjoitettu ja minkälaisia erilaisia näkökulmia -

näihin aiheisiin voisi ottaa.

Aki: Puhuit tuosta, että kriittisessä lukutaidossakin on tunnistettavissa -

ehkä se kodintausta.

Millainen yhteys lapsuuden kasvuympäristöllä ja lukemiseen liittyvillä tavoilla -

on lukutottumuksiin aikuisiällä tai aikuisten lukutaitoon?

Millaisia havaintoja te olette tehneet tai aikaisemmissa tutkimuksissa on tehty?

Kati: Ainakin meillä Jyväskylän yliopistossakin on havaittu, -

että kotiympäristöllä on merkittävä vaikutus taitojen kehitykseen.

Toisaalta myös mikä myönteistä, niin suomalaiset vanhemmat näyttäisivät -

tiedostavan tämän.

Jenni Salminen oli ensimmäisenä kirjoittana tutkimuksessa, -
missä katsottiin kotiympäristön vaikutusta pienten lasten keskuudessa -
ja näytti siltä, että jos lasten taitojen kehitys oli hitaampaa, -
niin vanhemmat lisäisivät selvästi taitojen tukemista.

On sillä todella pitkäkestoisia vaikutuksia, että professori Minna Torpan -
johtamassa tutkimuksessa katsottiin kotiympäristön ja lukemisen merkitystä -
lukutaitoon 15-vuotiaana.

Kyllä olennaista tämän tutkimuksen mukaan on nimenomaan se yhteinen -
lukeminen kotona.

Eli niillä lapsilla, joiden kotona oli luettu, oli laajempi sanavarasto -
kuin noilla lapsilla, joiden kotona ei oltu luettu.

Lisäksi lapset myös innostuivat lukemisesta ja kehittyivät paremmiksi -
lukijoiksi vuosien aikana.

Lapsen oma innostushan on todella tärkeää, sillä meidän vanhemmilla -
aika hankala lukea lapselle niin paljon kuin hän lukee, jos tulee itse lukeneeksi -
ja innostuu siitä.

Mutta näytti siltä, että tällöinen yhteinen lukeminen hyödyttää myös -
ihan kouluikäisiä lapsia, ja sillä oli vaikutus pitkälle sinne 15-vuotiaaksi asti.

Eli jos lapsen oma lukeminen ei ole vielä niin sujuvaa, että hän jaksaisi lukea -
pitkiä tekstejä, niin kyllä ehkä kotona silloin kannattaa vielä kouluiässäkin lukea.

Olen huomannut tämän saman oman lapseni kanssa, jolla se sujuvoituminen -
siinä lukemisessa on ollut vähän hitaampaa.

Hän kuitenkin rakastaa elokuvia, niin me olemme sitten etsitty kirjoja, -
mistä on elokuva, ja luettu ensin kirja, ja sen jälkeen on -

pidetty kunnon elokuvailta ja katsottu se elokuva.

Se on motivoinut häntä, ja ollut mukavaa yhdessä olemista ja tekemistä myös.

Saana: Nappaanpa näitä vinkkejä omaan käyttöön.

Täällä on myös sellainen vaihe, että lukusujuvuuden kehittyminen on se juttu nyt, -
mihin pitäisi keskittyä, ja ylipäättänsä siihen lukemisen kannustaminen.

Mutta tuo yhdessä lukeminen, sitä ei pidä unohtaa myöskään kouluikäisten kohdalla, -
ja sitten just etsiö noita erilaisia tapoja, mistä voisi innostua.

Sitä kautta sitä itsenäistä lukemista lisätä myös.

Kati: Kyllä. Jos lapsi itse valitsee kirjoja, -

niin ne voi ollakin hyvin erityyppisiä, jos vanhempi niitä valitsee.

Meillä on nyt ollut nämä kirjat, joissa on jotain hulvattomia vuorosanoja ja vitsejä, -
niin ne on kyllä ihan suosiossa.

Mutta niille me yhdessä kanssa nauretaan, tai minä nauran lapseni ilolle, -
ja lapsi nauraa niille hulvattomille vitseille.

Kati: Juuri näin. Entä sitten, jos siirrytään nyt perinteisimmistä teksteistä -
laajempaan tekstimaailmaan, niin aikaisemmin viittasitkin, -
että tulee kuunneltua äänikirjoja.

Jos mietitään näitä audiovisuaalisia tekstejä ja tuotoksia, -
niin mitä ajattelet niistä, että onko ne mielestäsi tekstejä, -
ja mikä niiden suhde on perinteiseen lukemiseen omalla kohdalla?

Kati: No, on totta, että meidän tekstiympäristö on tällä hetkellä -
paljon audiovisuaalista, ja on niillä tärkeä paikkansa, -
ja ovat tekstejä siinä mielessä, joista monesti se tieto on kuitenkin -
helpommin saavutettavissa näistä audiovisuaalisista tuotoksista, -

ja sen takia ne houkuttelevat tässä tiedon tulvassa.

Mutta kuten minä aikaisemmin sanoin, niin kyllä minä pidän kuitenkin -
tärkeänä myös niitä ihan semmoisia perinteisiä kirjoitettuja tekstejä -
ja niiden lukemista, koska juurikin sen lukutaidon kannalta.

Mutta pidän näitä tärkeinä myös näitä audiovisuaalisia tuotoksia.

Saana: Joo, me ollaan saatu viime kaudella vierailta kirjavinkkien -
lisäksi vinkkejä näistä itselle tärkeistä audiovisuaalisista teksteistä.

Olisiko sulla heittää jotain vinkkiä tähän liittyen?

Kati: No, ehkä tämä oli minulle vähän haastavaa kysymys, -
mutta kerronpa sen, että rakastetaan lapsemme kanssa katsoa näitä -
Disneyn piirrettyjä elokuvia, että ne on meidän yhteinen harrastus -
tällä hetkellä, että ne viihdyttää meitä molempia, vaikka ikäero on -
varsin suuri, ja niissä on kyllä taitavasti piirrettyt kuvitukset -
ja tarinat, josta ei kyllä puutu draaman karta.

Nämä on meidän suosiossa tällä hetkellä.

Saana: No niin, ymmärrettävästi ovat suosiossa kyllä.

Aki: Tuntuu, että monesti ne on myös niitä lapsuuden aarteita, -
joille jää sitten se nostalgia-arvo, kun niitä aikuisina miettii.

Että itsekin muistaa omilta lapsuusajoilta tiettyjä lasten elokuvia, -
jotka on sykehdyttäneet. Ehkä ne teidän katsomat -
ovat omalle lapselle niitä tulevia nostalgia-aiheita.

Ehkä tässä on, kun mainitsit, että luetaan ensin kirja ja sitten elokuva.

Tämä on tullut meidän aikaisemmissakin jaksoissa, -
en muista kuka vieras sanoi, että nimenomaan niin päin, -

että ensin saa itse mielikuvitella sen maailman, -

ja sitten katsotaan se visuaalinen tuotos.

Ehkä tässä voikin käydä niin, että joskus innostuukin -

jonkun Disney-tarinan alkuperäisen tekstin hankkimaan käsiinsä -

ja lukemaankin vaikka alkuperäisen sadun tai jonkun muun, -

minkä pohjalta Disney-elokuvia on tehty, joita on lapsena kattonut.

Kati: Aivan totta. Voihan se mennä noinkin päin.

Aki: Niinpä. No hei, jos mietit itseäsi lukijana, -

niin onko jotain tekstejä tai tekstityyppejä, -

joiden lukeminen on susta tuntunut, että olet vierastanut niitä, -

että on saattanut jopa olla vaikeata tai ahdistavaa -

joihinkin tekstilajeihin mennä sisään?

Onko tämäntyyppisiä, että jotkin genret tai jonkin tietyn aiheen -

tekstit vierastuttaa ja sitten osaatko sanoa, miksi näin on?

Tai onko tämä sellainen, mikä haluaisi selättää, -

vaikka jossain vaiheessa päästä tiettyihin teksteihin paremmin sisään?

Kati: Jostain syystä huomaan, että iän myötä luen yhä vähemmän -

mitään rikoskirjallisuutta tai rikoksista kertovaa tositarinaa -

tai mikään rikollisen elämänkertoja.

Jostain syystä huomaan, että haluan suojella mieltäni tässä ajassa.

Mutta en osaa sanoa, että haluaisinko muuttaa sitä.

Mielelläni suon itselleni tämän kuplan, -

jossa en enää vapaaehtoisesti altista itseäni jatkuvasti -

julmuudelle tai kärsimykselle.

Ajattelen vahvasti niin, että jos joku teksti ei tunnu hyvältä -
tai se ei tuo hyvää oloa minulle, -
niin voin luopua niistä eikä tarvitse lukea.

Kaikkea tätä tulee väistämättäkin elämässä eteen ilman, että niitä lukee.
Tämän huomaan aika selvästi, että en mihinkään tollaiseen tartu kyllä.

Aki: Tärkeää tiedostaa, mitkä ovat tekstejä, -
joihin ei halua käyttää omaa aikaa, -
koska omakin aika tekstiän äärellä on rajallista.

Sitten pystyy kohdentamaan ne siihen, mistä nauttii.

Kati: Kyllä.

Kati: En tiedä, onko tässä ajassakin vähän jotain sellaista, -
että on useampi vuosi mennyt silleen, -
että mediasta tulee aika paljon tietynlaista maailmantuskaa.

Sekin varmaan joillakin ihmisillä vaikuttaa myös siihen.

Niin kuin sanoit, sen tyyppistä tarinaa tulee vastaan paljon muualtakin.

On ollut pandemiaa, on sotimista ja on monenlaista sellaista, -
mitä kohtaa muualla mediassa, uutisissa ja näissä.

Haluaako sitä tuoda omaan maailmaan enää kertomakirjallisuuden -
tai muiden muodossa.

Kati: Juuri näin. Se on tietynlainen oma kupla, -
mutta niinhän meillä kaikilla.

Johonkin se raja täytyy laittaa.

Aki: Se on just näin ja se on aivan sallittua.

Jos kääntää tän positiivisten lukukokemusten puolelle, -

onko jotain tekstejä, jotka ovat tehneet suurimman vaikutuksen -
sin elämän aikana?

Jotain, mitä haluaisit mainita?

Ehkä joku lukukokemus, joka on jäänyt merkittävänä mieleen -
tai joku teksti, jonka muistat?

Kati: Olen lukenut paljon ja varmasti myös -
sellaisia mieleenpainuvia kirjoja ja tekstejä.

Ehkä tässä kohtaa ajattelen, että vasta kuuntelin äänikirjana -
ystäväni suosittelman kirjan, jota voisin suositella ja josta tykkäsin.

Lähdin avoimin mielin kuuntelemaan, kun kirjailija ei ollut minulle tuttu.

Jotenkin se tarina jäi mieleen pidemmäksi aikaa ja tosi uskottavana tarinana.

Ajattelin, että tämä voisi olla sellainen, jota voisi suositella.

Kirja oli Merja Mäen vuonna 1922 ilmestynyt esikoisteos Lintujen jälkeen.

Se kertoo evakkotyön tarinan.

Vasta kuuntelun jälkeen luinkin jostain, että kirjailijalla oli -
omakohtaista kokemusta tästä evakkomatkasta.

Tämä oli siis evakko-työn tarina.

Ehkä tämä omakohtaisuus teki tarinasta tosiaankin myös uskottavaan.

Eli vahva henkilötarina ja samalla mieleenjäävä kuvaus -
maamme historian yhdestä tapahtumasta.

Minusta tämä oli kyllä aika kiva lukukokemus.

Minä olen pitänyt tällaista äänikirjaa kuitenkin vuosisadan keksintönä.

Minun mielestäni se on myös paras urheiluvalmentaja -
tämmöiselle keski-ikäiselle, kun lähtee kävelylenkille -

ja laittaa korvanopeista kuulumaan.

Tämä sopii siihen.

Siinä tulee useampi askel ja useampi kilometri, -
kun tempautuu tarinahan mukaan.

Aki: Kuulostaa ihanalta. Teen itse samaa.

Kuuntelen paljon äänikirjoja liikkuesssa.

Siinä toisaalta myös oppii tunteemaan sitä, -
millaiset äänikirjat itselle toimii.

Mä itse mietin, että tietyn tyyppiset teokset -
ei itselle toimi äänikirjoina.

Ne pitäisi saada lukea ihan fyysisinä kirjoina.

Se on ihanaa, kun löytää sen äänikirjan, -
joka nimenomaan tempaa äänikirjanakin mukaansa -
ja saa kävelemään vielä hetken aikaa, -
että voi kuunnella pikkusen lisää sitä teosta.

Kati: Juuri näin.

Aki: Me puhuttiin aikaisemmin -
akateemisen tutkijan työstä.

Silloin ehkä sivuttiin kysymystä siitä, -
millaista polkua pitkin sä olet päätenyt tutkijaksi.

Mä en muista, tuliko siihen vastausta.

Miten sä päädyit akateemiselle alalle?

Miten susta tuli tutkija?

Kati: Mä olen päätenyt tähän työhön vähän mutkitellen.

Mä opiskelin ensin nuorena ammattikorkeakoulussa -
vaatetusalan suunnittelu- ja markkinoinnin koulutusohjelman.
Mutta sen jälkeen mä työskentelin tämän alan tehtävissä joitakin vuosia.
Jotenkin mä koin, että mä tulin sen polun päähän.
Mä sitten hain yliopistoon lukeman psykologiaa ja pääsin sisään.
Mä jäin sitten maisteritutkinnon jälkeen oikeastaan aika suoraan -
tekemään väitöskirjaa.
Ja sitten mä väittelin psykologian tohtoriksi vuonna 2012.
Sen jälkeen mä oon työskennellyt tutkijana erilaisissa tutkimushankkeissa -
ja eri tutkimusympäristöissä.
Esimerkiksi opettajien koulutuslaitoksella ja psykologian laitoksella.
Ja tänä keväänä mä hain ja pääsin apulaisprofessorin tehtävään -
erityispedagogiikan oppiaineeseen.
Ja tää on nyt siis mulle aika tuore muutos.
Ja mä oon tykännyt tosi paljon.
Nyt mietitään erityisesti näitä tuen muotoja koulussa.
Eli aika tämmönen mutkainen polku, mutta kiinnostava sellainen -
omasta mielestäni siis.
Aki: No ehdottomasti. Ja tosi tärkeä muistutus meille kaikille siitä, -
että se urapolku ei ole aina suoraviivainen.
Ja sitten vaikka siellä tulee niitä mutkia tai välillä tuntuu, -
että onko tää harha-askele, niin kyllä ne kaikki vie eteenpäin.
Ja kaikista saa itselleen jotain mukaan tuleville elämänvaiheisiin.
Että ei ne niin kuin hukkaan meidän ne kuljetut mutkat.

Kati: Joo ja itse asiassa aika harva, jos keskustelelee tällaisten -
keski-ikäisten kanssa, on tullut suoraan.

Tai pysynyt siinä ammatissa, mihin on ensin valmistunut.

Vaan kyllä siitä edetään. Ja mikään oppi ei tosiaan ole turhaa.

Ja mä luulen, että meistä aikuisistakin valtaosa edelleenkin kuitenkin on -
kursseilla ja kouluttautuu jatkuvasti.

Että se jatkuva oppiminen ja eteenpäinmeno pitää kuitenkin -
mielen virkeänä ja avoimena uusille asioille.

Saana: Tässä oli juuri mielessä kysyä, että mikä siinä akateemisen tutkijan -
työssä on antoisinta?

Niin tuliko tässä jo niitä tekijöitä mainittua?

Kati: No joo, kyllä varmasti tämä oppiminen ja uudet kiinnostavat teemat, -
ne on kyllä sitä antoisinta.

Tietysti myös tämä yhteistyö tutkimusryhmissä ja kollegoiden -
välillä on tosi antoisaa, kun siinä yhdessä pohditaan.

Ei kuitenkaan ehkä perinteisesti ajatella, että tutkijat on -
tutkijakammiossaan, mutta eipä se taida sitä nykypäivänä olla.

Mutta kyllä minä pidän tosi paljon vaikka tilastollisten -
analyysien teosta. Minä olen itse tällaisen määrällisen tutkimuksen -
tekijä ja se tarkoittaa sitä, että nämä tilastotieteen opinnot ovat -
olleet tärkeitä.

Minun mielestäni se on aina yhtä jännittävää laittaa -
koneelle jotain käskyjä ja katsoa, minkämoisia tuloksia minä sieltä -
ulos saan. Minusta se on aina hienoa.

Joo. No mitä sitten, jos ajattelet tutkijan työn haastavia puolia, -
niin mitä sellaisia on? Vai onko niitä?

No kyllä niitä on ja ehkä isoimpana omaan mieleen tulee tämä oman -
rajallisuuden ymmärtäminen ja sen tiedostaminen.

Jos sanotaan kliseisesti, että mitä enemmän tietää, sitä vähemmän huomaa -
tietävänsä, niin kyllä se minun mielestä siinä mielessä pitää paikkaansa, -
että ehkä jatkuvaa sellaista pientä riittämättömyyttä, että haluaisin -
ymmärtää enemmän, mutta pitää vain hyväksyä se, että minulla on -
rajallisuus tässä, että en pysty kaikkea ottaa haltuun.

Sitten ihan semmoinen, miten tämän tutkimuksen merkityksellisyys -
tulisi näkyviin. Että juurikin, että miten minä vaikka kerron lyhyesti -
jostakin tutkimusilmiöstä yleistajuisesti. Minä tiedostan sen, -
että kun minä kerron lyhyesti jostakin ja pyrin yleistajuistamaan asioita, -
niin minä samalla joudun jättämään yksityiskohtia kertomatta.

Se on tämmöiselle tutkijalle tietysti vaikeaa, kun joutuu kuitenkin -
tiedostamaan sen, että kaikkia näkökulmia en voi tässä ottaa huomioon, -
kun haluan kertoa tämän viestin yleisölleni.

Saana: Millaista lukutaitoa tutkijana työskentely vaatii?

Millaisia erilaisia lukutaitoja ikään kuin tulee hallita?

Jos siellä joku kuulija vaikka mietiskelee, että voisiko -
tutkijan ura tai työ olla se oma juttu tulevaisuudessa, -
niin mitä sanoisit tähän?

Kati: Jos mietin teitä nuoria kuulijoita, jotka ehkä miettii -
tutkijan ammattia, niin kyllä minä sanoisin, että ihan tavallisella -

lukutaidolla voi edetä, että ei tarvitse olla mikään -
erityisen sujuva lukija. Mutta tietysti täytyy pitää lukemisesta -
ja olla kiinnostunut uusista ilmiöistä ja haluta ottaa selvää uusista asioista.
Eli ihan perinteisiä kirjoitettuja tekstejä tulee kyllä paljon, -
mutta kaikkia ei tarvitsisi myöskään heti ymmärtää.

Esimerkiksi puhuin jo vähän aiemmin, että tutkimusartikkelien lukeminen -
voi olla aluksi aika haastavaa.

Sitä opetellaan myös yliopisto-opintojen aikana ja sillä tavalla siinäkin kehittyy.

Mutta ehkä tässäkin työssä nimenomaan se kriittinen lukutaito on -
varmasti hyvä taito. Myös tutkimuksissa on paljon sellaista, -
mitä ei pysty itse allekirjoittamaan tai näkee sieltä, että minun mielestäni -
on jotain olennaista jätetty huomioimatta tai se vaikuttaa näihin tuloksiin.
Kyllä sitä tarvitaan myös tässä työssä.

Aki: Ja siinä varmaan myös yhteisö auttaa.

Kuten sanoit, kun pääsee vaikka tieteenalan rajan ylittäen keskustelemaan asioista -
tai sen oman tieteenalan sisällä, niin tavallaan myös se lukutaito varmaan -
kehittyy siinä, kun on joitakuita, joiden kanssa käydään keskustelua -
niistä asioista. Se ehkä kehittää myös kriittistä lukutaitoa -
sekä opintojen aikana että oman tutkijauraan aikana.

Kati: Ehdottomasti. Juuri näin, että tässä tehdään yhteistyötä -
monien eri ammattilaisten kanssa ja asiantuntijoiden.

Se kyllä on parasta oppia tuossakin.

Saana: Joo. Jos vielä mietit sitä omaa työtäsi, mitä ehkä on nyt meneillään -
tai mitä on ehkä tulossa, niin minkälaiset tutkimusteemat puhuttelee -

tai inspiroi tällä hetkellä? Ja miksi näin?

Kati: Minulla on parhaillaan käynnissä kaksi erillistä tutkimushanketta, -
joissa molemmissa käytetään samaa pitkittäisaineistoa, -
tässä aineistossa on seurattu lapsia esiopetuksesta 23-vuotiaaksi.
Edelleen nämä molempien hankkeiden teemat kyllä inspiroivat minua, -
koska näen ne yhteiskunnallisesti ajankohtaisina aiheina.

Toisessa hankkeessa, jota rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö, -
keskitytään koulupoissaoloihin ja katsotaan poissaolojen syitä, -
miten ne ovat yhteydessä lasten ja nuorten koulusuoriutumiseen, -
hyvinvointiin ja motivaatioon ja koulupolun muotoutumiseen.

Toinen on taas hanke, jossa pyritään löytämään keskeyttämiseltä suojaavia tekijöitä.

Nämä molemmat ovat minun mielestäni inspiroivia, -
koska näen ne yhteiskunnallisesti tärkeinä.

Nyt olen ruvennut miettimään myös kouluissa tarjotun tuen riittävyttä.

Meillä on tosi hieno kolmiportaisen tuen malli, -
mutta ehkä miten se tällä hetkellä toimii -
ja miten meidän täytyisi sitä ehkä vielä muuttaa, -
että me saataisiin lapset ja nuoret paremmin sen piiriin.

Se on ehkä meillä haaste, mihin voisi tarttua.

Aki: Yhteiskunnallisesti aika tärkeitäkin teemoja, -
jos miettii, mikä merkitys sillä koulutuksella on,
tavallaan yhteiskunnan instituutiossa pysymisellä, -
ihmisen elämänpolulla ja vertaisryhmän kanssa kulkemisella.

Ihan jo kaikkea meidän yhteiskunnan toimintaan liittyvää, -

kun mietitään työllistymistä ja demokratiaa ja kaikkea tätä.

Jos mietit vapaa-ajan lukemista, -

sanoit, että kuuntelet jonkun verran äänikirjoja, luette lapsen kanssa, -

mitä ajattelet, mitä vapaa-ajan lukeminen antaa työhön -

tai miten se vaikuttaa työhön?

Onko sillä jotain työhön vaikuttavia tekijöitä -

muulla lukemisella kuin työhön liittyvällä?

Kati: Tämä oli aika haastava kysymys.

Luen ja kuuntelen vapaa-ajalla paljon, -

mutta osin myös työhön liittyviä tietekirjoja, niin menevät oikeastaan vähän sekaisin.

Osin luen sellaista, mikä rentouttaa ja on vastapainoa työlle, -

mutta osin luen sellaista, mikä tukee työn tekemistä.

Molempiin suuntiin varmasti näin.

Aki: Tavallaan täydentää ja palauttaa ja rentouttaa arjesta.

Kati: Kyllä.

Saana: Onko jotkut tietyt genret rentouttavissa eniten tai parhaiten?

Kuultiin, että ainakaan dekkarit eivät ole niitä.

Kati: Esimerkiksi pidän kovasti neulomisesta ja käsillä tekemisestä.

Paljon luen ja fiilistelen sellaisia sekä painettuja kirjoja -

että somen kautta seuraan henkilöitä, jotka kirjoittavat ja kertovat, -

millaisia käsitöitä ja neulomuksia he ovat tehneet.

Se on tärkeää minulle.

Aki: Se on kyllä.

Tässä syksyllä olen kokenut lukuahneutta.

Käsityöiden tekemisessä tulee vähän sama ilmiö.

Joskus tulee käsityöahneus, että haluaisi tehdä kaiken, -
mutta tietää, että ei kerkeä.

Kati: Juuri näin.

Saana: Me ollaan täällä Lukulähteellä kuultu eri vierailta -
erilaisia perusteluita siihen, -
miksi lukeminen, äänikirjojen kuuntelu tai audiovisuaaliset tekstit -
kulkevat mukana arjessa.

Ollaan myös pohdittu tämän kauden vieraiden kanssa sitä, -
että kannattaako lukeminen aina.

Mitä ajattelet tästä? Kannattaako vai ei?

Millaisia perusteluita puolesta tai vastaan tulee mieleen?

Kati: Kyllä se minusta kannattaa aina.

Enemminkin kannattaa varmaan miettiä, mitä lukee.

Se tuli minulle tuosta mieleen, -
jos yritän miettiä perusteluja, miksi ei ehkä kannattaisi lukea.

Jos teksti on huonoa tai tuottaa vaikkapa ahdistusta, -
en tiedä, kannattaako juuri sitä tekstiä lukea.

Tässä kohtaa mietin erityisesti teitä nuoria kuulijoita, -
jotka tosi tiiviisti vaikkapa TikTokia seuraatte.

Kyllä näin psykologina tulee mieleen, -
että kyllähän siinä on hyvä seurata myös omaa olotilaa.

Onko nämä asiat, mitä siellä pyörii, -
niin minkälaisia tunteita ne minussa herättävät -

vai huomaanko minä niiden vaikuttavan mielialan?

Kyllä olisin siinä aika sensitiivinen omaa mieltä kohtaan.

Kuuntelisin sitä.

Yritin miettiä muita myös, -

että miten perustella, miksi ei jotain lukisi -

tai katsoisi ehkä näitä audiovisuaalisia tekstejä.

Ehkä lasten vanhempana kiinnitän myös aika tarkasti huomiota -

noihin vaikkapa elokuvien ja pelien ikärajoin.

Ne ovat kuitenkin ammattilaisten miettimät rajat, -

eikä niitä turhaan ole tehty, -

vaan kuitenkin koulutetut luokittelijat ovat katsoneet, -

että niissä voi olla lapsen kehitykselle mahdollista haitallista sisältöä.

Kyllä näihin voi olla tärkeää kiinnittää huomiota.

Kuitenkin tarkoitus on suojella lapsen kehitystä.

Tämä voi olla yksi pieni keino suojella vaikkapa ahdistuneisuudelta.

Aki: - Totta kai. Tuossa oli tosi tärkeä vinkki, -

että oli se teksti missä muodossa tahansa, -

tai millä kanavalla tahansa -

niin vähän tarkkailla, mitä se itsessä herättää.

Tämä oli tärkeää, että nostit tuohon, -

koska sometekstitkin voi herättää hyvinkin monenlaisia -

- ja myös pitkäkestoisesti vaikutuksia, -

kun niiden parissa vietetään aika paljon aikaa.

Ja pitkiäkin aikoja.

Kati: - Se voi olla huomaamattakin vaikuttaa.

On hyvä olla tietoinen siitä.

Aki: - Niinpä. Meidän jakso alkaa olla loppusuoralla.

Tämä on ollut tosi kiinnostavaa.

Ensinnäkin kuulla akateemisesta puolesta, -

tutkijan työstä, tutkijan tekstimaailmoista.

On aina ihana kuulla, kun ihminen on utelias -

ja innostunut siitä asiasta, mitä tekee ja mitä tutkii -

ja minkä parissa työskentelee.

Meillä on vielä tässä lopussa ollut mahdollisuus kaikilla jakaa -

joku kirja- tai muu tekstivinkki meidän kuulijoille, -

minkä haluaa.

Tuossa aikaisemmin mainittiin jo joitakin keskustelujen lomassa.

Mutta mikä olisi vielä meidän kuulijoille vinkki, -

minkä haluaisit jakaa eteenpäin tässä jakson loppuun?

Kati: - Mä mainitsinkin jo Merja Mäen esikoisteoksen, -

mikä sopii hyvin lenkkeilykaveriksi.

Mutta sitten mietin vielä kriittistä lukutaitoa.

Mä näen sen niin tärkeänä tämmöisenä kansalaistaitona, -

että voisin kyllä vinkata tutustua ihan tuon Critical-hankkeen -

nettisivuihin.

Kuitenkin tosiaan jatkuvasti tulee, -

kuinka internetissä väärää tietoa joko tahattomasti -

tai tahallisesti levitetään.

Se on kyllä semmoinen haaste, mihin on syytä nyt kiinnittää huomiota -
myös teidän nuorten, jotka kuuntelee tätä.

Ja sitten vinkkaan tuon Criticalin senkin takia, -
että jos tätä kuuntelee joku vaikka opettaja tai kouluttaja, -
joka haluaisi siihen oppimateriaalia tai muuta vinkkejä, -
niin tuolla Criticalin sivulla on kyllä myös oppimateriaalia, -
mitä voisi käyttää.

Ja se on ihan laajalle ikäskaalalle, -
se on 10-17-vuotiaille suunniteltu.

Aki: Tosi hyvä vinkki ihan jokaiselle, jos tämä teema puhuttelee, -
niin käydä vähän kurkkaamassa.

Erityisesti sun mainitsemille kohderyhmille.

Kiitos tosi paljon, Kati, että sä lähdit mukaan -
ja otit aikaa tulla mukaan tähän meidän podcastiin.

Tämä oli kiinnostavaa.

Ja jaksokuvauksesta pääsee tutustumaan vielä -
noihin sun tutkimusteemoihin ja myös tähän Critical-hankkeeseen enemmän.

Kiitos, kun olit mukana ja hyvää talven jatkoa.

Kati: - Kiitos, kun sain tulla puhumaan. Tämä oli kyllä kiva kokemus.

Saana: - Kiitos muunkin puolesta.

- Moi moi. -

Kati: Moikka.

[outro:]

Kuuntelit Lukulähde-podcastia. Kuullaan taas Lukulähteen äärellä.

[:outro]